

RS § 239 Justering av taxor och avgifter bibliotek

Ärendenummer: RS 2025/752

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Revidering av taxor och avgifter för biblioteken antas att gälla från och med 2025-07-01.

Sammanfattning

Enligt bibliotekslagen (2013:801) ska allmänheten utan kostnad få låna eller på annat sätt få tillgång till litteratur under en viss tid oavsett publiceringsform. Folkbiblioteken får enligt lagen ta ut en avgift för vissa tjänster samt en ersättning för kostnader för porto, fotokopiering och liknande. Biblioteken har också rätt att ta ut ersättning för förkomna böcker och andra medier samt en förseningsavgift för de fall då låntagare inte i tid återlämnar det de har lånat. Biblioteken på Gotland avskaffade förseningsavgiften för alla låntagare i juli 2024. Avgiften för förkomna medier kvarstår.

Bibliotekens avgifter reviderades senast i juni 2024 då avgiften för försenad återlämning avskaffades. Bibliotekens avgifter och taxor anges i dokumentet *"Taxa för Region Gotlands Kultur- och fritidsavdelning"*. Dokumentet reviderades dock senast 2020-05-14. Sedan dess har bibliotekens verksamhet utvecklats, flera tjänster har tillkommit och andra har tagits bort på grund av att de inte längre används. Bibliotekens kostnad för vissa tjänster har ökat. Det är därför nödvändigt med en revidering av avgifter och taxor.

Två större höjningar av avgiften genomförs. Den ena rör avgiften för fjärrlån, där en höjning föreslås från 20 kronor per lånad bok till 50 kronor per lånad bok inom Norden samt från 150 till 200 kronor för lån utanför Norden. Hanteringen av fjärrlån är mycket personalkrävande och medför varje år stora kostnader för porto. Syftet med höjningen av avgiften är att säkerställa att låntagare bara beställer det material de verkligen behöver. Den andra är avgiften för förkommen lånad surfplatta, där en höjning föreslås från 300 kronor till 1000 kronor. Inköpskostnaden för en surfplatt är hög och en förhållandevis hög avgift om den försvinner eller förstörs förväntas öka motivationen till att vara rädd om den och lämna tillbaka den i god ordning.

En större avgift införs. Riktlinjer och kostnad för hyra av foajén och hörsalen E22 på Almedalsbiblioteket anges i dokumentet *"Riktlinjer för program och arrangemang vid Biblioteken på Gotland"*. På grund av ändrade förutsättningar för Almedalsbiblioteket att kostnadsfritt utnyttja E22 under vissa tider behöver taxor och villkor för hyra revideras. De behöver också föras in i kultur- och fritidsavdelningens samlade dokument för avgifter och taxor, där de saknas idag.

En skrivning om avgifter vid samarbeten med externa aktörer läggs till, i syfte att möjliggöra att bestämma eventuella taxor och avgifter vid varje enskilt samarbete.

De reviderade avgifterna och taxorna förväntas inte få några budgetpåverkande konsekvenser. Ej heller bedöms revideringen få konsekvenser ur ett barn-, jämställdhets- eller geografiskt perspektiv. Förväntat minskade transporter av fjärrlån är positivt ur ett klimat- och miljöperspektiv.

Revideringen gäller från 2025-07-01.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att förslaget till revidering ska antas i enlighet med motiveringarna ovan.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att revideringen inte medför några konsekvenser.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att revideringen inte medför några budgetpåverkande konsekvenser. Det personalekonomiska perspektivet bör påverkas positivt då revideringen av avgifter för fjärrlån förväntas medföra en minskad arbetsbörda.

För låntagare som ofta utnyttjar fjärrlånetjänsten kan förändringen sannolikt upplevas som negativ. Bedömningen är dock att det övergripande budget- och personalekonomiska perspektivet överväger den upplevda försämringen.

Kostnaden för att hyra hörsalen E22 kommer att negativt påverka bibliotekens möjligheter att samverka med för föreningar, då biblioteken inte har medel att bekosta evenemang i samma utsträckning som tidigare, samt att många aktörer sannolikt inte kommer att ha råd att betala kostnaden för lokalen.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att revideringen inte medför några konsekvenser. Lån av medier för barn är redan idag undantagna alla avgifter.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuellt.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att revideringen kan få positiva konsekvenser avseende transporter då antalet fjärrlån förväntas minska.

Ärendets behandling under mötet

Ordförande ställer proposition på kultur- och fritidsberedningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Taxa för Region Gotlands Kultur- och fritidsavdelning, reviderad
Riktlinjer för program och arrangemang vid Biblioteken på Gotland, reviderad
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-04-28

Skickas till

Kultur- och fritidsavdelningen